

Ленин

К(б)П Солтүстік Қазақстан облыстық комитетінің, еңбекшілер депутаттарының облыстық Советінің және ҚК(б)П Петропавл қалалық комитетінің газеті

65 (7025)

Сейсенбі 3 апрель 1945 жыл

Шығуына 27-жыл
Жеке саны 20 тыйы

Жоғарғы Бас қолбасшының БҰЙРЫҒЫ

2-Украин майданы әскерлерінің қолбасшысы
Советтер Одағының Маршалы МАЛИНОВСКИЙГЕ
Майдан штабының бастығы
Генерал-полковник ЗАХАРОВҚА

2-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, бүгін, 1 апрельде лардың маңызды тораптары және Братиславаның іргелеріне қамал болған неміс ідің қорғанатын тіректі шептері—ТРНАВА, ГЛОГОВЕЦ, СЕНЕЦ қалаларын алды.

ТРНАВА, ГЛОГОВЕЦ, СЕНЕЦ қалаларын алу ұрыстарында генерал-полковник УМИЛОВТЫҢ, генерал-лейтенант МАНАГАРОВТЫҢ, генерал-майор ЛУКИНИҢ, генерал-майор ЯКОВЛЕВТЫҢ, генерал-майор КРУЗЕНИҢ, генерал-майор АЛЕХИН-1, генерал-майор ОСТАШЕНКОНЫҢ, генерал-лейтенант САФИУЛЛИНИҢ, генерал-майор ТЕРЕНТЬЕВТЫҢ, генерал-майор СМЕРНОВТЫҢ, генерал-майор ЛОСЕВТЫҢ, генерал-майор МОЛОЖАЕВТЫҢ, генерал-майор ГРЕЧАНЫЙДЫҢ, генерал-майор БРОДОВТЫҢ, генерал-майор ЗДАНОВИЧТЫҢ, генерал-майор ЕСИННИҢ, генерал-майор КАРПУХИНИҢ, полковник ПОПОВТЫҢ, полковник МАРОЛЬДИҢ, полковник БОЛЕВТЫҢ, полковник ОРЛОВТЫҢ әскерлері; генерал-лейтенант ПЛАНОВТЫҢ, генерал-майор ГОЛОВСКИЙДЫҢ, генерал-лейтенант СОКОЛОВТЫҢ, генерал-майор ЧУГУНИҢ, генерал-майор ШМУЙЛОНЫҢ, генерал-майор ПАВЛОВ-Н, генерал-майор БЕЛОУСОВТЫҢ, генерал-майор ХРУСТАЛЕВТЫҢ, полковник ГАГУАНЫҢ, полковник РЕВАНЫҢ атты әскерлері; артиллерия генерал-полковник ФОМИНИҢ, артиллерия генерал-лейтенанты ДЕРЕШТИҢ, артиллерия генерал-лейтенанты ПЕТРОВТЫҢ, полковник МАРЧЕНКОНЫҢ, полковник КАТКОВТЫҢ, полковник ДЕРЕВЕНЕЦТЫҢ, полковник КАЗАРЕНКОНЫҢ, подполковник ПАВЛИКТИҢ, полковник ТРОНЕВТЫҢ, подполковник САМЧЕНКОНЫҢ артиллерияшылары; танк әскерлерінің генерал-полковнигі КУРКИНИҢ, танк әскерлерінің генерал-майоры ДАНОВТЫҢ, полковник БРИЖИНЕВТЫҢ, полковник ГОНЧАРУКТИҢ, подполковник ЛЕЙБМАННЫҢ, подполковник ПОДЛЕСНИЙДЫҢ, подполковник ШАЛКТИҢ, подполковник МОРОЗДЫҢ, майор ТУРЧИНИҢ, майор БЕЛОУСОВТЫҢ, майор ГАПО-КОВТЫҢ, майор СЕБЕРЯКОВТЫҢ танкшілері; авиация генерал-полковнигі ГО-НОВТЫҢ, авиация генерал-лейтенанты СЕЛЕЗНЕВТЫҢ, авиация генерал-полковнигі ОДГОРНИЙДЫҢ, авиация генерал-лейтенанты СТЕПИЧЕВТЫҢ, авиация генерал-майоры НАМАНИНИҢ, полковник ТАРАНЕНКОНЫҢ, полковник ЧАНПАЛОВТЫҢ, полковник МОСКОВКИНИҢ ұшқыштары; инженерлік әскерлердің генерал-лейтенанты ПЛИНИҢ, инженерлік әскерлердің генерал-майоры ПЛАСКИНИҢ, инженерлік әскерлердің генерал-майоры ТУПИЧЕВТЫҢ, инженерлік әскерлердің генерал-майоры ЛЕВТИҢ, подполковник БАДАЕВТЫҢ, полковник МЯСНИКОВТЫҢ, полковник НА-ЮВТЫҢ, полковник ЧЕРНЫХТЫҢ, полковник ИСАЕВТЫҢ, полковник ЦЕПЕ-КТИҢ саперлері; байланыс әскерлерінің генерал-лейтенанты ЛЕОНОВТЫҢ, полковник БОРИСЕНКОНЫҢ, полковник МАХАРЕНКОНЫҢ, майор ШИШЕЛОВТЫҢ, мем-ет хауісіздігінің полковнигі КАРПОВТЫҢ байланысшылары көзге түсті.

Жол жеткен жеңістің хұрметіне ТРНАВА, ГЛОГОВЕЦ, СЕНЕЦ қалаларын алу ұрыстарында өте-мөте көзге түскен құрамалар мен бөлімдер ордендермен наград-да ұсынылсын.

Бүгін, 1 апрельде, 23 сағат 30 минутте Отанымыздың астанасы МОСКВА жүз йырма төрт зәңбіректен он екі дүркін артиллерия оғына атып, аталған қала-ғы алған 2-УКРАИН майданының айбынды әскерлеріне Отанымыз атынан хұр-көрсетеді.

ТРНАВАНЫ, ГЛОГОВЕЦТІ, СЕНЕЦТІ азат ету ұрыстарына қатысқан Сіздердің қаруларыңыздағы әскерлерге ұрыс қыймылдарын өте жақсы жүргізгені үшін АЛҒЫС ЖАРИЯЛАЙМЫН.

Отанымыздың бостандығы мен тәуелсіздігі үшін ұрыстарда қаза тапқан ба-лардың данқы мәңгі ешпесін!

Неміс басқыншыларға өлім көлсін!

Жоғарғы Бас қолбасшы

Советтер Одағының Маршалы И. СТАЛИН.

1945 жылғы 1 апрель. № 326.

Советтер Одағының Маршалдары И. С. Коневты, Г. К. Ковты және К. К. Рокоссовскийді „Жеңіс“ орденімен наградтау туралы.

ССРО Жоғарғы Советі Президиумының Указы

Жоғарғы Бас командованиенің тапсыр-дың шеберлікпен орындағаны үшін көп көлемді ұрыс қыймылдарын ұрғаны, бұл қыймылдардың нәтиже-сі, неміс-фашист әскерлерін талқандау-ға қол жеткен аса зор табыстары-на;
Советтер Одағының Маршалы Иван-нович Конев,
Советтер Одағының Маршалы Георги

Константинович Жуков,
Советтер Одағының Маршалы Констан-тин Константинович Рокоссовский „Же-ңіс“ орденімен наградталсын.

ССРО Жоғарғы Советі Президиумының
Председателі М. КАЛИНИН.

ССРО Жоғарғы Советі Президиумының
Секретарі А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.

1945 жылғы 30 март.

Жоғарғы Бас қолбасшының БҰЙРЫҒЫ

3-Украин майданы әскерлерінің қолбасшысы
Советтер Одағының Маршалы ТОЛБУХИНГЕ
Майдан штабының бастығы
Генерал-лейтенант ИВАНОВҚА

3-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, бүгін, 1 апрельде, ірі темір жол торабы және Венаның іргелеріндегі немістердің қорғанатын маңыз-ды шепі—ШОПРОН қаласын алды.

ШОПРОН қаласын алу ұрыстарында генерал-лейтенант ЗАХВАТАЕВТЫҢ, генерал-майор ДЕРЕВЯНКОНЫҢ, генерал-майор БИРЮКОВТЫҢ, генерал-майор БОБРУИ-ТЫҢ, генерал-майор АФОНИНИҢ, полковник ДРЫЧКИНИҢ, полковник ПАРФЕ-НОВТЫҢ, полковник БРАНБУРГТЫҢ, полковник КУКСТЫҢ әскерлері; артиллерия генерал-полковнигі НЕДЕЛИНИҢ, артиллерия генерал-майоры ЦИКАЛОНЫҢ, полковник КОВАЛЬДИҢ, полковник ЛИННИКТИҢ, полковник БУЛАХТИНИҢ, полковник ЛЕОНОВТЫҢ, подполковник РОХЛИНИҢ, подполковник ЧЕПУРИНИҢ артиллерияшы-лары; танк әскерлерінің генерал-лейтенанты РУССИЯНОВТЫҢ, генерал-майор ПА-ВЕЛКИНИҢ, полковник ТЯГЛОВТЫҢ, полковник ЗАТУЛЕЙДИҢ, полковник ВЕРБА-НЫҢ, полковник ИВАНОВТЫҢ, подполковник ПРИВАЛОВТЫҢ, подполковник ШУ-ЛЫГИНИҢ, подполковник СИМАНЬНИҢ танкшілері; авиация генерал-полковнигі СУ-ДЕЦТИҢ, авиация генерал-лейтенанты ТОЛСТИКОВТЫҢ, авиация генерал-майоры НОРСАНОВТЫҢ, авиация генерал-майоры ТИЩЕНКОНЫҢ, полковник СМЕРНОВ-ТЫҢ, полковник НЕДОСЕКИНИҢ, полковник УЛЬЯНОВСКИЙДИҢ, подполковник ШАТИЛИНИҢ, подполковник ЗАМЯТИНИҢ ұшқыштары; инженерлік әскерлердің генерал-полковнигі КОТЛЯРДИҢ, полковник МАЛОВТЫҢ, полковник БАБУРИНИҢ, подполковник КОРНЕЕВТИҢ саперлері; байланыс әскерлерінің генерал-лейтенанты КОРОЛЕВТИҢ, авиация генерал-майоры МОРОЗОВТЫҢ, полковник КОТКОВТЫҢ, подполковник СУХИХТЫҢ байланысшылары көзге түсті.

Жол жеткен жеңістің хұрметіне ШОПРОН қаласын алу ұрыстарында өте-мөте көзге түскен құрамалар мен бөлімдер ордендермен наградтауға ұсынылсын.

Бүгін, 1 апрельде, 22 сағатта Отанымыздың астанасы МОСКВА жүз жы-йырма төрт зәңбіректен он екі дүркін артиллерия оғын атып, ШОПРОН қаласын алған 3-УКРАИН майданының айбынды әскерлеріне Отанымыз атынан хұрмет көр-сетеді.

ШОПРОНДЫ алу ұрыстарына қатысқан Сіздердің басқаруларыңыздағы әскерлерге ұрыс қыймылдарын өте жақсы жүргізгені үшін АЛҒЫС ЖАРИЯЛАЙМЫН. Отанымыздың бостандығы мен тәуелсіздігі үшін ұрыстарда қаза тапқан батыр лардың данқы мәңгі ешпесін!

Неміс басқыншыларға өлім көлсін!

Жоғарғы Бас қолбасшы

Советтер Одағының Маршалы И. СТАЛИН.

1945 жылғы 1 апрель.

№ 324.

Жоғарғы Бас қолбасшының БҰЙРЫҒЫ

1-Украин майданы әскерлерінің қолбасшысы
Советтер Одағының Маршалы КОНЕВҚА
Майдан штабының бастығы
Армия генералы СОКОЛОВСКИЙГЕ

1-УКРАИН майданының әскерлері жауды ұзақ уақыт бойына қоршауға ұстап, табан тірескен ұрыстардан кейін, дұшпанның қоршауға алынған гарнизонын жою-ды аяқтады, сөйтіп бүгін, 1 апрельде Ододың солмақ жағалауындағы немістердің қорғанатын қуатты торабы—ГЛОГАУ (ГЛОГУВ) қаласы мен қамалын алды.

ГЛОГАУ үшін болған ұрыстардың барысында майдан әскерлері немістердің 8000нан аса солдатты мен офицерін қолға түсіріп, жаудан көптеген қару-жарақ және басқа да соғыс мүлкін қолға түсірді.

ГЛОГАУ үшін болған ұрыстарда генерал-полковник ГОРДОВТЫҢ, генерал-лейтенант ЛЮБАРСКИЙДИҢ, генерал-майор ЯМАНОВТЫҢ, генерал-майор КОЛОБОВ-ТЫҢ, полковник АДАШЕВТЫҢ, капитан НИКОЛАЕВСКИЙДИҢ әскерлері; полковник МИРОНСКИЙДИҢ, подполковник ЩЕРБАКОВТЫҢ танкшілері; полковник СМЕРНОВ-ТЫҢ, полковник ШМАКОВТЫҢ, полковник ЦАПАЕВТЫҢ, полковник РАКОВИЧТИҢ, полковник РЕУТОВТЫҢ, полковник ДИДЫКТИҢ, полковник ПЕТРУНЯНИҢ, полковник ЧЕРНЯКТИҢ, подполковник ГРЮНОВТЫҢ, подполковник НАДТЕРИЕВТИҢ, полковник ЕГОРОВТЫҢ, майор НЕЧАЕВТЫҢ артиллерияшылары; авиация генерал-майоры СЛЮСАРЕВТИҢ, авиация генерал-майоры ЗАБАЛУЕВТЫҢ, авиация генерал-майоры КУРОЧНИНИҢ, полковник ОСАДЧИЙДИҢ, подполковник ХВОЯНЫҢ ұшқыш-тары; полковник РЕВЯКИНИҢ саперлері көзге түсті.

Жол жеткен жеңістің хұрметіне ГЛОГАУ қаласы мен қамалын алу ұрыста-рында өте-мөте көзге түскен құрамалар мен бөлімдер ордендермен наградтауға ұсы-нылсын.

Бүгін, 1 апрельде, 23 сағатта Отанымыздың астанасы МОСКВА жүз жыйыр-ма төрт зәңбіректен он екі дүркін артиллерия оғын атып, ГЛОГАУ қаласы мен қа-малын алған 1-УКРАИН майданының айбынды әскерлеріне Отанымыз атынан хұр-мет көрсетеді.

ГЛОГАУДЫ алу ұрыстарына қатысқан Сіздердің басқаруларыңыздағы әскер-лерге ұрыс қыймылдарын өте жақсы жүргізгені үшін АЛҒЫС ЖАРИЯЛАЙМЫН.

Советтер Одағының және Польшаның бостандығы мен тәуелсіздігі үшін ұрыс-тарда қаза тапқан батырлардың данқы мәңгі ешпесін!

Неміс басқыншыларға өлім көлсін!

Жоғарғы Бас қолбасшы

Советтер Одағының Маршалы И. СТАЛИН.

1945 жылғы 1 апрель. № 325.

Совет Хабаршы бюросынан

31 МАРТТАҒЫ ҰРЫСТАР МӘЛІМЕТІ

1-БЕЛОРУС майданында **КИСТИЖИНЫ (КЮСТРИН)** қаласының батыс және оңтүстік-батыс жағында әскерлеріміз Вартамен Одер аралығындағы ауданды қорғап ұрған қосындардың едәуір гарнизонын қоршауға алып, оны жойып жіберді, сөйтіп емістердің 3170 солдатты мен офицерін қолға түсіріп, жаудан 54 дала зеңбірегін, 50 пулемет қолға түсірді. Дүшпан ұрыс даласында өздерінің 3 мыңдай солдатты мен офицерінің өлігін қалдырды.

ГЛОГАУ және **БРЕСЛАУ** аудандарында әскерлеріміз немістердің қоршауға алынған әскер топтарын жою жөнінде ұрыстар жүргізді.

1-УКРАИН майданының әскерлері 31 мартта, жолдардың маңызды тораптары мен Одердің сол жақ жағалауындағы немістердің қорғанатын күшті тіректі бекіністері—**РАТИБОР**, **БИСНАУ** қалаларын ұрыспен алды, сол сыяқты 50ден аса басқа елді жерлерді, оның ішінде **БРАТШ**, **ТЮРМИТ**, **ХОХНРЕТШАМ**, **КАТШЕР**, **ТРЕМ**, **АУДИЦ**, **ВЕЙНДОРФ**, **ХОЕНБИРКЕН**, **ПШУВ**, **РЫДУЛЬТАУ** қыстақтарын ұрыспен алды.

2-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, **НИТРА** қаласын алды, сөйтіп **Вар** өзенімен өтіп, **Братиславаға** баратын жолдардағы темір жолдардың маңызды торабы—**ГЛАТНА** қаласын ұрыспен алды. 31 марттағы ұрыстардың арысында майдан әскерлері 80ден аса басқа елді жерлерді, оның ішінде **КЕНЕШД**, **ЦАЛЪЯНДЯКОВЦЕ**, **ПЕРЕД**, **ЖИГАРД**, **ГОРНИ**, **МОСТОВА**, **КЕРТЬ**, **ГУТА**, **ЗЕЛЕНСКА-ОЛГА**, **ТАНИ** үлкен қыстақтары мен **ШАЛЬЯ**, **ПЕРЕД**, **ЖИГАРД**, **НЕДЕД** өмір жол станцияларын алды. Мұнымен қатар, майдан әскерлері Дунайдың оңтүстік жақ жағалауы бойымен шабуыл жасай отырып, **ДУНАСЕГ**, **КУНСИГЕТ**, **МАЙОНСЕНТМИКЛОШ**, **БЕ-ШАРКАНИ**, **МАГЛОЦА** қыстақтарын алды. 30 марттағы ұрыс арда майдан әскерлері дүшпанның 800ден аса солдатты мен офицерін қолға түсірді.

3-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, 31 мартта немістердің **Раба** өзені бойындағы қорғанатын маңызды тіректі бекіністері—**ВАШВАР**, **КЕРЕНД**, **СЕНТГОТТАРД** қалаларын алды және **БАЛАТОН** көлінің оңтүстік жағында олгар армиясының әскерлері **ЧУРГО** қаласын ұрыспен алды. 31 марттағы шабуыл ұрыстарының барысында майдан әскерлері Венгрия жерінде 100ден аса басқа елді жерлерді, оның ішінде **ШЮТТЕР**, **ХИДЕЧШЕГ**, **КОНХАЗА** (Шопронның оңтүстік-шығыс жағында 5 километр жерде), **НАДЦЕНН**, **УНД**, **НАРАЙ**, **КАНДОР-А**, **ЕРИСЕНТНЕТЕР**, **ЗАБАКАШ**, **НОВО**, **ШАРМЕЛЛЕН** қыстақтарын алды. Мұнымен қатар, Австрия жерінде **ВИНЕР НОЙШТАДТ**тің оңтүстік-шығыс жағында майдан әскерлері 70тен аса тіректі бекіністерді, оның ішінде **ДОЙЧ-КРАНЦ**, **НЕКЕН-АРКТ**, **ЛАКЕНБАХ**, **РИЦИГЕ**, **ЧУРНОРФ**, **ВИСМА**, **КИРХШЛАГ**, **РЕХНИЦ** бекіністерін алды. 30 марттағы ұрыстарда майдан әскерлері дүшпанның 8 мың солдатты мен офицерін қолға түсірді. Жаудан қолға түсірілген адамдардың ішінде Венгрия армиясының 3-армия корпусының командирі генерал-лейтенант **Антонейко-снийя** бар.

Майданның басқа учаскелерінде барлау жүргізілді және бірсыпыра жерде жерлікті маңызы бар ұрыстар болды.

30 мартта барлық майдандарда немістердің 50 танкі қыйратылды, жойылды. 30 ұрыстарында және зенит зеңбіректерімен дүшпанның 25 самоләті атып түсірілді.

1 АПРЕЛЬДЕГІ ҰРЫСТАР МӘЛІМЕТІ

1-УКРАИН майданының әскерлері жауды ұзақ уақыт бойына қоршауда ұстап, абан тікескен ұрыстардан кейін, дүшпанның қоршауға алынған гарнизонын жою аяқтады, сөйтіп 1 апрельде Одердің сол жақ жағалауындағы немістердің қорғанатын қуатты торабы—**ГЛОГАУ** (**ГЛОГУВ**) қаласы мен қамалын алды.

ГЛОГАУ үшін болған ұрыстарда майдан әскерлері немістердің 8 мыңнан аса солдатты мен офицерін қолға түсірді, жаудан көптеген қару-жарақ пен басқа да зығы мүлкін қолға түсірді.

2-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, 1 апрельде, жолдардың маңызды тораптары және **Братиславаның** іргелеріне қамал болған немістердің қорғанатын тіректі бекіністері—**ТРИАВА**, **ГЛОГОВЕЦ**, **СЕНЕЦ** қалаларын алды. Ол сыяқты Чехословакия жерінде 150ден аса басқа елді жерлерді, оның ішінде **ИЧАПИ-ОПАТОВЦЕ**, **АШАКЕРТЬ**, **АЛЕКСИНЦЕ**, **УЙЛАК**, **БАБ**, **ШИНТАВА**, **ВЕЛИКИЙ МАГАД**, **ВЕЛИКИЙ** және **МАЛЫЙ ДИОСЕН**, **ВЕЛИКИЙ ФЕДИМЕШ**, **ХАРКАШИН**, **ИФЕР**, **БАХОНЬ**, **ЕЛКА**, **НАРАШД**, **АЛИШТАЛЬ**, **ВЕЛИКИЙ МЕДЕР**, **ПАТАШ**, **МЕД-Е** үлкен қыстақтары мен **ЛОВАШОВЦЕ**, **ЗБЕГИ**, **АЛЕКСИНЦЕ**, **ВЕЛИКИЙ ДИО-ЕК**, **ГОРНИ-ШТАЛЬ**, **ЕНЕЧ**, **ВЕЛИКИЙ МЕДЕР** темір жол станцияларын ұрыспен алды. Мұнымен қатар, майдан әскерлері Дунайдың оңтүстік жағалауы бойымен шабуыл жасай отырып, Венгрия жерінде **АШВАНЬ**, **ЛИПОТ**, **ДУНАРЕМЕТЕ**, **ХОДОРВАР**, **ХОРАТНИМЛЕ**, **ЛЕБЕНЫ**, **МОШОНСЕНТПЕТЕР** қыстақтары мен **ЛЕБЕНЫ**, **ХОРВАТ-ИМЛЕН**, **ХАНШАГ**, **СЕНТПЕТЕР** темір жол станцияларын алды. 31 марттағы және 1 апрельдегі ұрыстарда майдан әскерлері дүшпанның 6150 солдатты мен офицерін қолға түсірді.

3-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, 1 апрельде ірі торабы және Венаның іргелеріндегі немістердің қорғанатын маңызды тіректі бекінісі—**ШОПРОН** қаласын алды, сол сыяқты Венгрия жерінде 100ден аса басқа елді жерлерді, оның ішінде **ФОРТЕРАКОШ**, **АГФАЛЬВА**, **БРЕННБЕРГ**, **ВАШ-ЕРЕСТЕШ**, **ПАРНОПАТИ**, **СЕНТПЕТЕРА**, **ПИНОМИНОСЕНТ** қыстақтарын алды. Мұнымен қатар, Австрия жерінде **ВИНЕР НОЙШТАДТ** қаласының шығыс және оңтүстік жағында майдан әскерлері 30дан аса елді жерлерді, оның ішінде **РУОТ**, **РАУЕСДОРФ**, **ЗИГЕНДОРФ**, **ДРАСБУРГ**, **МАТЕРСБУРГ**, **БРОМБЕРГ**, **ФОРХТЕНАУ**, **ДРХАУ** қыстақтарын алды. **БАЛАТОН** көлінің оңтүстік-батыс жағында майдан әскерлері Болгар армиясы мен бірлесіп қимыл жасай отырып, 60тан аса елді жерлерді, оның ішінде **НИШКОМАРОМ**, **ГАЛАМБОК**, **ИХАРОШВЕРЕНЬ**, **ИХАРОШ**, **ТЕР-АРАЧА**, **УЮДВАР**, **ШАНЦ**, **БАГОЛА ШАНЦ**, **ЛИСО**, **ШУРД**, **ДЬЕКЕ-НЬЕШ** үлкен қыстақтары мен **КОМАРВАРОШ**, **СЕНТ-ЯКОВ** темір жол станцияларын алды. 1 марттағы ұрыстарда майдан әскерлері дүшпанның 26 мыңнан аса солдатты мен офицерін қолға түсіріп, жаудан мынадай оқ-жар: 127 самолет, 17 танкі, 291 дала зеңбірегін, 1547 пулемет, 1390 автомашина, 27 паровоз, 1516 вагонын қолға түсірді. **ШОПРОН** қаласында әскерлеріміз венгрлердің (2-армиясының немістер тұтқиға алған бұрынғы қолбасшысы генерал-полковник **Вереш Лайошты** түрмеден қатты. **Вереш Лайош** Венгрияның Уақытша Ұлт Үкіметінің қарамағына жіберілді.

Майданның басқа учаскелерінде барлау жүргізілді және бірсыпыра жерде жерлікті маңызы бар ұрыстар болды.

31 мартта барлық майдандарда немістердің 46 танкі мен өздігінен жүретін зеңбірегі қыйратылды, жойылды. 30 ұрыстарында және зенит зеңбіректерімен

1-УКРАИН майданының әскерлері Одердің сол жақ жағалауындағы немістердің қорғанатын қуатты торабы—**ГЛОГАУ** қаласы мен қамалын алды. Дүшпан қалада қарсылық көрсететін төрт торап—**Гинденбург** қазармалары, **Людендорф** қазармалары стадион ауданы және ескі қамал ауданы қарсылық көрсету тораптарын салды. Бұл қарсылық көрсету тораптарының барлығы жер астыдан қазылған жолдар арқылы байланыстырылды. Қаланы көше ұрыстары үшін арналып дайындалған немістердің тақлаулы әскер бөлімдері қорғады. Әскерлеріміз **ГЛОГАУ**ды қоршауға алып, жаудың гарнизонын жою жөнінде ұрыс қимылдарын кеңінен өрістетті. Советтің шабуылшы тораптары ғатид алға басып, немістерді бекіністерінен қуып шығаруда болды. Әсіресе **Людендорф** қазармалары үшін кескілескен ұрыстар болды. Бөлімшелеріміз қазарма ауданын солтүстіктен, батыстан және оңтүстіктен қоршап алды. Бұл кезде артиллерияшыларымыз бен минометшілеріміз дүшпанның атыс бекіністері орналасқан қазармалардың төменгі қабаттарының терезелері мен олардың іргелерінен оқ жаудырды. Жауға қарсы несерлеті оқ атқан артиллерияшыларымыздың және минометшілеріміздің көмегімен совет жау әскерлері мен саперлері тіке шабуыл бастады. Көп ұзамай-ақ 5 қазарма алынды. Жаудың гарнизоны өлермендікпен қарсылық көрсеткен ең соңғы алтыншы қазарма тарқанды. Екінші бір бөлімшелеріміз жауға соққыны күшейте отырып, стадион ауданын, **Гинденбург** қазармаларын және ескі қаладағы темір жол торабын немістерден тазартты, сөйтіп немістердің қоршауға алынған гарнизонын жоюды аяқтады.

2-УКРАИН майданының әскерлері шабуылды ойдағыдай дамытуда болды. Совет бөлімдері келген бетте көптеген өзендерден, батпақтар мен каналдардан өтіп, 25 километр алға басты. Бүгін әскерлеріміз бес темір жол торабы—**Триава** қаласын алды. Бұл ауданда жаудың бір топ танктері мен жау әскерлері шабуыл жасаушы бөлімшелеріміздің бір жақ бүйіріне соққы беруге тырысты. Табан тірескен ұрыстан кейін, жаудың 17 танкі мен екі батальондай немістер жойылып, дүшпан тозғындытылды. **Новы Замки**—**Братислава** жолының бойымен шабуыл жасаушы совет бөлімдері гитлершілерді **Братиславадан** 20 километр жердегі **Сенец** қамасынан қуып шығарды. Майдан әскерлері қауырт орағыта әдіс жасап, дүшпанның бір топ әскерлерін **Малый Дунай** өзеніне қарай тықсырды, сөйтіп оларды жою жөнінде ұрыстар жүргізіп жатыр.

Чехословакия қалалары мен селоларының халқы Қызыл Армия бөлімдерін зор қуанышпен қарсы алуда. Чехословакия халқы фашистік бұғаудан азат етуші жеңімпаз совет әскерлерінің хұрметіне кенеттен митингілер мен жиындар өткізілуде.

3-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасауда болды. Совет бөлімдері **Ферта** (**Нойзилдер**) көлі мен **Альпа** тауларының шығыс жақ етегі аралығында алға басып отырып, жол қатынастарының ірі торабы және Австрия астанасы—**Венаның** іргелеріндегі немістердің күшті тіректі бекінісі—**Шопрон** қаласын алды. Дүшпан совет бөлімдерінің шабуыл жасауын тоқтатуда тырысып, жаңа күштерін үздіксіз ұрысқа шығаруда. Венадағы офицерлер дайындайтын мектептің және немістердің запастағы дивизиясының бөлімшелері тарқанды. Совет әскерлерінің берген соққысы астында кері шегініп бара жатып, немістер көптеген қару-жарақтары мен оқ-дәрі және соғыс мүлкін қойған складтарын тастап кетуде.

Балатон көлінің оңтүстік-батыс жағында **Надьканижа** қаласының іргелерінде кескілескен ұрыстар болып жатыр. Дүшпан алдынала дайындалған **Надьканижа** мұнайлы ауданына қамал болған қорғану бекіністеріне сүйене отырып, қазармасы қарсылық көрсетуде. Әскерлеріміз жаудың бірнеше қабат жер үйлерінен өтіп және алға басып отырып, **Надьканижаның** солтүстік жағында 8 километр жердегі **Уюдвар** тіректі бекінісін және **Надьканижаның** шығыс жағында 2 километр жердегі **Шанц** тіректі бекінісін алды. Ұрыстардың барысында дүшпан адам күші мен техника жағынан орасан көп шығынға ұшырауда. Майдан әскерлері қолға түсірілген мұндағы неміс солдаттары мен офицерлері жолдармен айдап әкелінуде.

Облыстық VI комсомол конференциясы

Алғашқы күнгі мәжіліс

31 мартта кешке **Петропавл** қаласында Пионерлер үйінде облыстық VI комсомол конференциясы ашылды. Конференцияның президиумына **ҚК(б)П** облыстық комитетінің секретарьлары **Мельник**, **Кенин**, облыстық совет атқомінің председатели **Мұстафин**, партия бақылау комиссиясының Солтүстік Қазақстан облысындағы өкілі **Буценец**, **ҚЛКЖО** Орталық Комитеті шаруа-жастар бөлімінің меңгерушісі **Митрофанов**, **ҚЛКЖО** облыстық комитетінің секретарьлары **Масленова**, **Лопов**, **Перцов**, **Фуглева**, **Максимов**, **ҚЛКЖО** қалалық комитетінің секретарі **Булаеская**, **ҚЛКЖО** Приешы аудандық комитетінің секретарі **Ларкина**, **Приешы** ауданының Киров атындағы колхоз комсомол ұйымының секретарі **Өмірзақов**, **ҚК(б)П** облыстық комитеті ұйымдастыру-нұсқау бөлімінің меңгерушісі **Куфман**, **ҚЛКЖО** Булаев аудандық комитетінің секретарі **Великанов**, **ҚК(б)П** Совет аудандық комитеті үгіт-нәсихат бөлімінің меңгерушісі **Құдайбергенов**, звано бастығы **Боробьева** тағы басқа жолдастар сайланды.

Мұнан кейін мандат комиссиясы және конференцияның секретариаты сайланды.

Хұрметті президиум сайлау жөніндегі Усынысты конференция делегаттары дуқол шапалақтап, зор ықпалмен қарсы алды.

Большевиктер партиясы мен совет мемлекеті ұйымдастырушы және совет халқы мен батыр **Қызыл Армия**мыздың тарихи жеңістеріне рух беруші сүйікті көсеміміз, данышпан **Устазымыз Сталин** жолдастың аты аталғанда конференцияға қатысушылар орынбасары тұрып, **Узақ** уақыт дуқол шапалақтап, зор хұрмет көрсетті.

Бұдан кейін облыстық комсомол комитетінің секретарі **Масленова** жолдас облыстық комсомол комитетінің жұмысынан есепті баяндама жасады.

Осымен алғашқы күнгі мәжіліс аяқталды.

1 апрельдегі таңертеңгі мәжіліс

Таңертеңгі мәжіліс сағат 10ға басталды.

ҚЛКЖО облыстық комитеті тексеру комиссиясының жұмысы туралы **Труханова** жолдас баяндама жасады.

Бұдан кейін облыстық комсомол комитетінің және тексеру комиссиясының баяндамасы бойынша жарыс сөз басталды.

Жарыс сөзге **Медвежин** балалар үйінің аға пионер вожагы **Лукьяненко**, **Мамлют** аудандық комсомол комитетінің секретарі **Свежинина**, **Корюхов** ауданы, «Совет» колхозындағы комсомол ұйымы секретарінің орынбасары **Федорук**, **Петропавл** аудандық комсомол комитетінің секретарі **Тяпкина**, **№ 79 фЗО** мектебі директорының орынбасары **Кәрімова**, **Петропавл** ауданының «Путь Ильича» колхозындағы комсомол ұйымының секретарі **Санкина**, **Корюхов** аудандық комсомол комитетінің секретарі **Шальман** **Преснов** ауданыдағы **Майбалық** МТСнің комбайншысы **Иванова**, **Паровоз** депосы комсомол комитетінің секретарі **Резникова**, **Булаев** аудандық комсомол комитетінің секретарі **Великанов**, **Мамлют** совхозы комсомол ұйымының секретарі **Марьяновский**, **Петропавл** қаласындағы темір жол аудандық комсомол комитетінің секретарі **Устьянчева**, **Петропавл** қалалық комсомол комитетінің секретарі **Долгин**, механика техникумындағы комсомол ұйымы секретарінің орынбасары **Дедов**, **БЛКЖО** Орталық Комитетінің аялгательлер жасайтын заводтары комсомол **Семенингер**, **Приешы** ауданының **Киров** атындағы колхоз комсомол ұйымының секретарі **Өмірзақов** тағы басқа жолдастар шығып сөйледі.

Осымен 1 апрельдегі таңертеңгі мәжіліс аяқталып, 2 апрель күнгі таңертеңгі сағат 10ға дейін үзіліс жарияланды.

Сталиннің көсіп орындарының МТС-тарға көмегі

Көсіп орындары **Булаев** машина-трактор станцияларының көктемгі егіске даярлануына зор көмек көрсетуде. **Кузнецкі** металлургия комбинаты өзінің қамқорлы-

терінддір, машина-жабдықтар және т.б. нас бөлімшесі, ауыл шаруашылық машиналарын жөндейтіп 30 тәкары, елесары және ұсталар жіберді.

Совет Хабаршы бюросынан

31 МАРТТАҒЫ ҰРЫСТАР МӘЛІМЕТІ

1-БЕЛОРУС майданында **НИСТЖИНЬ (НЮСТРИН)** қаласының батыс және оңтүстік-батыс жағында әскерлеріміз Вартамен Одер аралығындағы ауданды қорғап ұрған немістердің едәуір гарнизонын қоршауға алып, оны жойып жіберді, сөйтіп емістердің 3170 солдатты мен офицерін қолға түсіріп, жаудан 54 дала зеңбірегін, 50 пулемет қолға түсірді. Дұшпан ұрыс даласында өздерінің 3 мыңдай солдатты мен офицерінің өлігін қалдырды.

ГЛОГАУ және **БРЕСЛАУ** аудандарында әскерлеріміз немістердің қоршауға алынған әскер топтарын жою жөнінде ұрыстар жүргізді.

1-УКРАИН майданының әскерлері 31 мартта жолдардың маңызды тораптары және Одердің сол жақ жағалауындағы немістердің қорғанатын күшті тіректі бекіністері—**РАТИБОР**, **БИСНАУ** қалаларын ұрыспен алды, сол сыяқты 50ден аса басқа өлді жерлерді, оның ішінде **БРАТШ**, **ТЮРМИТ**, **ХОХНРЕТШАМ**, **КАТШЕР**, **ТРЕМ**, **АУДИЦ**, **ВЕЙНДОРФ**, **ХОЕНБИРНЕН**, **ПШУВ**, **РЫДУЛЬТАУ** қыстақтарын ұрыспен алды.

2-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, **НИТРА** қаласын алды, сөйтіп **Ваг** өзенінен өтіп, **Братиславаға** баратын жолдардағы темір жолдардың маңызды торабы—**ГЛАТНА** қаласын ұрыспен алды. 31 марттағы ұрыстардың арысында майдан әскерлері 30ден аса басқа өлді жерлерді, оның ішінде **КЕНЕШД**, **ЦАЛБАНДЯКОВЦЕ**, **ПЕРЕД**, **ЖИГАРД**, **ГОРНИ**, **МОСТОВА**, **КЕРТЬ**, **ГУТА**, **ЗЕЛЕНСКА-ОЛГА**, **ТАНИ** үлкен қыстақтары мен **ШАЛЬЯ**, **ПЕРЕД**, **ЖИГАРД**, **НЕДЕД** өмір жол станцияларын алды. Мұнымен қатар, майдан әскерлері Дунайдың оңтүстік жағындағы немістердің бейімен шабуыл жасай отырып, **ДУНАСЕГ**, **КУНСИГЕТ**, **МАЙОНСЕНТМИКЛОШ**, **БЕ-ШАРКАНИ**, **МАГЛОЦА** қыстақтарын алды. 30 марттағы ұрыс арда майдан әскерлері дұшпанның 800ден аса солдатты мен офицерін қолға түсірді.

3-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, 31 мартта немістерің Раба өзені бойындағы қорғанатын маңызды тіректі бекіністері—**ВАШВАР**, **КЕРЛЕНД**, **СЕНТГОТТАРД** қалаларын алды және **БАЛАТОН** көлінің оңтүстік жағында олғар армиясының әскерлері **ЧУРГО** қаласын ұрыспен алды. 31 марттағы шабуыл ұрыстарының барысында майдан әскерлері Венгрия жерінде 100ден аса басқа өлді жерлерді, оның ішінде **ШЮТТЕР**, **ХИДЕЧШЕГ**, **КОХАЗА** (Шопронның оңтүстік-шығыс жағында 5 километр жерде), **НАДЦЕНН**, **УНД**, **НАРАЙ**, **НАНДОР-А**, **ЕРИСЕНТНЕТЕР**, **ЗАБАКАША**, **НОВО**, **ШАРМЕЛЛЕН** қыстақтарын алды. Мұнымен қатар, Австрия жерінде **ВИНЕР НОЙШТАДТТЫҢ** оңтүстік-шығыс жағында майдан әскерлері 70тен аса тіректі бекіністерді, оның ішінде **ДОЙЧ-КРАНЦ**, **НЕКЕН-АРКТ**, **ЛАКЕНБАХ**, **РИЦИГЕ**, **ЧУРНДОРФ**, **ВИСМА**, **КИРХШЛАГ**, **РЕХНИЦ** бекіністерін алды. 30 марттағы ұрыстарда майдан әскерлері дұшпанның 8 мың солдатты мен офицерін қолға түсірді. Жаудан қолға түсірілген адамдардың ішінде Венгрия армиясының 3-армия корпусының командирі генерал-лейтенант Анталь-Ференц бар.

Майданның басқа учаскелерінде барлау жүргізілді және бірсыпыра жерде жерліктің маңызы бар ұрыстар болды.

30 мартта барлық майдандарда немістердің 50 танкі қыйратылды, жойылды. Ұрыстарында және зенит зеңбіректерімен дұшпанның 25 самоләті атып түсірілді.

1 АПРЕЛЬДЕГІ ҰРЫСТАР МӘЛІМЕТІ

1-УКРАИН майданының әскерлері жауды ұзақ уақыт бойында қоршауда ұстап, абан тікескен ұрыстардан кейін, дұшпанның қоршауға алынған гарнизонын жою аяқтады, сөйтіп 1 апрельде Одердің сол жақ жағалауындағы немістердің қорғанатын қуатты торабы—**ГЛОГАУ (ГЛОГУВ)** қаласы мен қамалын алды.

ГЛОГАУ үшін болған ұрыстарда майдан әскерлері немістердің 8 мыңнан аса солдатты мен офицерін қолға түсірді, жаудан көптеген қару-жарақ пен басқа да зығы мүлкін қолға түсірді.

2-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, 1 апрельде, жолдардың маңызды тораптары және **Братиславаның** іргелеріне қамал болған немістердің қорғанатын тіректі бекіністері—**ТНАВА**, **ГЛОГОВЕЦ**, **СЕНЕЦ** қалаларын алды, ол сыяқты Чехословакия жерінде 150ден аса басқа өлді жерлерді, оның ішінде **ИЧАПИ-ОПАТОВЦЕ**, **АШАКЕРТЬ**, **АЛЕКШИНЦЕ**, **УЙЛАК**, **БАБ**, **ШИНТАВА**, **ВЕЛИКИЙ МАГАД**, **ВЕЛИКИЙ** және **МАЛЫЙ ДИОСЕК**, **ВЕЛИКИЙ ФЕДИМЕШ**, **ХАРКАШИН**, **ИФЕР**, **БАХОНЬ**, **ЕЛКА**, **НАРАШД**, **АЛИШТАЛЬ**, **ВЕЛИКИЙ МЕДЕР**, **ПАТАШ**, **МЕД-Е** үлкен қыстақтаыр мен **ЛОВАШОВЦЕ**, **ЗБЕГИ**, **АЛЕКШИНЦЕ**, **ВЕЛИКИЙ ДИО-ЕК**, **ГОРНИ-ШТАЛЬ**, **ЕНЕЧ**, **ВЕЛИКИЙ МЕДЕР** темір жол станцияларын ұрыспен алды. Мұнымен қатар, майдан әскерлері Дунайдың оңтүстік жағалауы бойымен шабуыл жасай отырып, Венгрия жерінде **АШВАНЬ**, **ЛИПОТ**, **ДУНАРЕМЕТЕ**, **ХОДОРВАР**, **ХОР-АТНИМЛЕ**, **ЛЕБЕНЫ**, **МОШОНСЕНТПЕТЕР** қыстақтары мен **ЛЕБЕНЫ**, **ХОРВАТ-ИМЛЕН**, **ХАНШАГ**, **СЕНТПЕТЕР** темір жол станцияларын алды. 31 марттағы және апрельдегі ұрыстарда майдан әскерлері дұшпанның 6150 солдатты мен офицерін қолға түсірді.

3-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасай отырып, 1 апрельде ірі темір жол торабы және **Венаның** іргелеріндегі немістердің қорғанатын маңызды тіректі бекінісі—**ШОПРОН** қаласын алды, сол сыяқты Венгрия жерінде 100ден аса басқа өлді жерлерді, оның ішінде **ФОРТЕРАКОШ**, **АГФАЛЬВА**, **БРЕННБЕРГ**, **ВАШ-ЕРЕСТЕШ**, **ПАРНОПАТИ**, **СЕНТПЕТЕРФА**, **ПИННОМИНОСЕНТ** қыстақтарын алды. Мұнымен қатар, Австрия жерінде **ВИНЕР НОЙШТАДТ** қаласының шығыс және оңтүстік жағында майдан әскерлері 30дан аса өлді жерлерді, оның ішінде **РУСТ**, **АУЕСДОРФ**, **ЗИГЕНДОРФ**, **ДРАСБУРГ**, **МАТЕРСБУРГ**, **БРОМБЕРГ**, **ФОРХЕНАУ**, **ИРХАУ** қыстақтарын алды. **БАЛАТОН** көлінің оңтүстік-батыс жағында майдан әскерлері Болгар армиясы мен бірлесіп қарулы жасап отырып, 60тан аса өлді жерлерді, оның ішінде **КИШКОМАРОМ**, **ГАЛАМБОК**, **ИХАРОШВЕРЕНЬ**, **ИХАРОШ**, **ЕР-АРАЧА**, **УЮДВАР**, **ШАНЦ**, **БАГОЛА ШАНЦ**, **ЛИСО**, **ШУРД**, **ДБЕКЕ-НБЕШ** үлкен қыстақтары мен **КОМАРВАРОШ**, **СЕНТ-ЯКОВ** темір жол станцияларын алды. 1 марттағы ұрыстарда майдан әскерлері дұшпанның 26 мыңнан аса солдатты мен офицерін қолға түсіріп, жаудан мынадай ояна: 127 самолет, 17 танк, 291 дала зеңбірегін, 1547 пулемет, 1390 автомашина, 27 паровоз, 1516 вагонын қолға түсірді. **ШОПРОН** қаласында әскерлеріміз венгриялық 2-армиясының немістер тұтқиға алған бұрынғы қолбасшысы генерал-полковник Вереш Лайошты түрмеден қатты. Вереш Лайош Венгрияның Уақытша Ұлт Үкіметінің қарамағына жіберілді.

Майданның басқа учаскелерінде барлау жүргізілді және бірсыпыра жерде жерліктің маңызы бар ұрыстар болды.

31 мартта барлық майдандарда немістердің 46 танкі мен өздігінен жүретін зеңбірегі қыйратылды, жойылды. Ұрыстарында және зенит зеңбіректерімен

1-УКРАИН майданының әскерлері Одердің сол жақ жағалауындағы немістердің қорғанатын қуатты торабы—**ГЛОГАУ** қаласы мен қамалын алды. Дұшпан қалада қарсылық көрсететін төрт торап—**Гинденбург** қазармалары, **Людендорф** қазармалары, **Сталин** ауданы және ескі қамал ауданы қарсылық көрсету тораптарын салды. Бұл қарсылық көрсету тораптарының барлығы жер астынан қазылған жолдар арқылы байланыстырылды. Қаланы көше ұрыстары үшін арналып дайындалған немістердің таңдаулы әскер бөлімдері қорғады. Әскерлеріміз **ГЛОГАУ**ды қоршауға алып, жаудың гарнизонын жою жөнінде ұрыс қимылдарын кеңінен өрістетті. Советтің шабуылшы тораптары бағыт алға басып, немістерді бекіністерінен қуып шығаруда болды. Әсіресе **Людендорф** қазармалары үшін кескілескен ұрыстар болды. Бөлімшелеріміз қазарма ауданын солтүстіктен, батыстан және оңтүстіктен қоршап алды. Бұл кезде артиллерияшыларымыз бен минометшілеріміз дұшпанның атыс бекіністері орналасқан қазармалардың төменгі қабаттарының терезелері мен олардың іргелерінен оқ жаудырды. Жауға қарсы нәсерлеті оқ атқан артиллерияшыларымыздың және минометшілеріміздің көмегімен совет жау әскерлері мен саперлері тіке шабуыл бастады. Көп ұзамай-ақ 5 қазарма алынды. Жаудың гарнизоны өлер-жоңдықпен қарсылық көрсеткен ең соңғы алтыншы қазарма талқандалды. Екінші бір бөлімшелеріміз жауға соққыны күшейте отырып, стадион ауданын, **Гинденбург** қазармаларын және ескі қаладағы темір жол торабын немістерден тазартты, сөйтіп немістердің қоршауға алынған гарнизонын жоюды аяқтады.

2-УКРАИН майданының әскерлері шабуылды ойдайдай дамытуда болды. Совет бөлімдері келген бетте көптеген өзендерден, батпақтар мен каналдардан өтіп, 25 километр алға басты. Бүгін әскерлеріміз бес темір жол торабы—**Трнава** қаласын алды. Бұл ауданда жаудың бір топ танктері мен жау әскерлері шабуыл жасаушы бөлімшелеріміздің бір жақ бүйірінен соққы беруге тырысты. Табан тірескен ұрыстан кейін, жаудың 17 танкі мен екі батальондай немістер жойылып, дұшпан тозғындытылды. **Новы Замки**—**Братислава** жолының бойымен шабуыл жасаушы совет бөлімдері **Гитлерштрассе** **Братиславадан** 20 километр жердегі **Сенец** қамасынан қуып шығарды. Майдан әскерлері қауырт орағыға әдіс жасап, дұшпанның бір топ әскерлерін **Малый Дунай** өзеніне қарай тықсырды, сөйтіп оларды жою жөнінде ұрыстар жүргізіп жатыр.

Чехословакия қалалары мен селоларының халқы **Қызыл Армия** бөлімдерін зор қуанышпен қарсы алуда. Чехословакия халқы фашистік бұғаудан азат етуші жөнімпаз совет әскерлерінің хұрметіне кенеттен митингілер мен жиындар өткізуде.

3-УКРАИН майданының әскерлері шабуыл жасауда болды. Совет бөлімдері **Ферта (Нойсидлер)** көлі мен **Алып тауларының** шығыс жақ етегі аралығында алға басып отырып, жол қатынастарының ірі торабы және **Австрия** астанасы—**Венаның** іргелеріндегі немістердің күшті тіректі бекінісі—**Шопрон** қаласын алды. Дұшпан совет бөлімдерінің шабуыл жасауын тоқтатуға тырысып, жаңа күштерін үздіксіз ұрысқа шығаруда. **Венадағы** офицерлер дайындайтын мектептің және немістердің запастағы дивизиясының бөлімшелері талқандалды. Совет әскерлерінің берген соққысы астында кері шегініп бара жатып, немістер көптеген қару-жарақтары мен оқ-дәрі және оған зығы мүлкін қойған складтарын тастап кетуде.

Балатон көлінің оңтүстік-батыс жағында **Надьканьжа** қаласының іргелерінде кескілескен ұрыстар болып жатыр. Дұшпан алдынала дайындалған **Надьканьжа** мұнайлы ауданына қамал болған қорғау бекіністеріне сүйене отырып, қарсылас қарсылық көрсетуде. Әскерлеріміз жауды бірнеше жерде жер үйлерінен өтіп және алға баса отырып, **Надьканьжаның** солтүстік жағында 8 километр жердегі **Уюдвар** тіректі бекінісін және **Надьканьжаның** шығыс жағында 2 километр жердегі **Шанц** тіректі бекінісін алды. Ұрыстардың барысында дұшпан адам күші мен техника жағынан орасан зор шығынға ұшырауда. Майдан әскерлері қолға түсірілген мыңдаған неміс солдаттары мен офицерлері жолдармен айдан өкелінуде.

Облыстық VI комсомол конференциясы

Алғашқы күнгі мәжіліс

31 мартта кешке **Петропавл** қаласында Пионерлер үйінде облыстық VI комсомол конференциясы ашылды. Конференцияның президиумына **КК(б)П** облыстық комитетінің секретарьлары **Мельник**, **Конин**, облыстық совет аткомінің председатели **Мустафин**, партия бақылау комиссиясының Солтүстік Қазақстан облысындағы екпін **Буценец**, **КЛКЖО** Орталық Комитеті шаруа-жастар бөлімінің меңгерушісі **Митрофанов**, **КЛКЖО** облыстық комитетінің секретарьлары **Масленцова**, **Попов**, **Перцов**, **Фуглева**, **Максимов**, **КЛКЖО** қалалық комитетінің секретарі **Булачская**, **КЛКЖО** Пришым аудандық комитетінің секретарі **Ларкина**, **Пришым** ауданының **Киров** атындағы колхоз комсомол ұйымының секретарі **Өмірзақов**, **КК(б)П** облыстық комитеті ұйымдастыру-ағарту бөлімінің меңгерушісі **Куфман**, **КЛКЖО** **Бүләев** аудандық комитетінің секретарі **Великанов**, **КК(б)П** Совет аудандық комитеті ұғт-нәсихат бөлімінің меңгерушісі **Кудайбергенов**, званно бастығы **Бороваева** тағы басқа жолдастар сайланды.

Мұнан кейін мандат комиссиясы және конференцияның секретариаты сайланды.

Хұрметті президиум сайлау жөніндегі ұсынысты конференция делегаттары дуқол шапалақтап, зор ықыласпен қарсы алды.

Большевиктер партиясы мен совет мемлекеті ұйымдастырушы және совет халқы мен бағыр **Қызыл Армиямыздың** тарихи жеңістеріне рух беруші сүйікті көсеміміз, даңыштан ұстазымыз **Сталин** жолдастың аты аталғанда конференцияға қатысушылар орындарынан тұрып, ұзақ уақыт дуқол шапалақтап, зор хұрмет көрсетті.

Бұдан кейін облыстық комсомол комитетінің секретарі **Масленцова** жолдас облыстық комсомол комитетінің жұмысынан есепті баяндама жасады.

Осымен алғашқы күнгі мәжіліс аяқталды.

1 апрельдегі таңертеңгі мәжіліс

Таңертеңгі мәжіліс сағат 10ға басталды.

КЛКЖО облыстық комитеті тексеру комиссиясының жұмысы туралы **Труханова** жолдас баяндама жасады.

Бұдан кейін облыстық комсомол комитетінің және тексеру комиссиясының баяндамасы бойынша жарыс сөз басталды.

Жарыс сөзге **Медведев** балалар үйінің аға пионер вожақты **Лукиниченко**, **Мамлют** аудандық комсомол комитетінің секретарі **Свежинина**, **Копихов** ауданы, «Совет» колхозындағы комсомол ұйымы секретарінің орынбасары **Федорук**, **Петропавл** аудандық комсомол комитетінің секретарі **Тяпкина**, № 79 фЗО мектебі директорының орынбасары **Кәрімова**, **Петропавл** ауданының «Путь Ильича» колхозындағы комсомол ұйымының секретарі **Санкина**, **Копихов** аудандық комсомол комитетінің секретарі **Шальман Преснов** ауданыдағы **Майбалық** МТСның комбайншысы **Иванова**, **Паровоз** депосы комсомол комитетінің секретарі **Резникова**, **Бүләев** аудандық комсомол комитетінің секретарі **Великанов**, **Мамлют** совхозы комсомол ұйымының секретарі **Марьяновский**, **Петропавл** қаласындағы темір жол аудандық комсомол комитетінің секретарі **Устьянцев**, **Петропавл** қалалық комсомол комитетінің секретарі **Дрозд**, **Меланька** техникумындағы комсомол ұйымы секретарінің орынбасары **Дедов**, **БЛКЖО** Орталық Комитетінің дегутельдер жасайтын заводтың комсоргі **Семеновкер**, **Пришым** ауданының **Киров** атындағы колхоз комсомол ұйымының секретарі **Өмірзақов** тағы басқа жолдастар шығып сөйледі.

Осымен 1 апрельдегі таңертеңгі мәжіліс аяқталып, 2 апрель күнгі таңертеңгі сағат 10ға дейін үзіліс жарияланды.

Сталиннің өзі орындарының МТС-тарға көмегі

Өзінің орындары **Бүләев** машина-трактор станцияларының көмекшісіне дәлелденуіне зор көмек көрсетуде. **Куценко** металлургия комбинаты өзінің қамқорлы-

терпадыр, машина-жабықтар және тағы басқа бөлшектер, ауыл шаруашылық машиналарын жөндейтің 30 қазар, елесар және ұсталар жіберді.

ПАРТИЯ ТҰРМЫСЫ

Жергілікті советтегі тұрақты комиссиялардың жұмысын жақсартамыз

ҚК(б)П Орталық Комитетінің XII пленумы мен облыстық VII партия конференциясы әрбір партия, совет және комсомол ұйымдарының алдына көпшілік-саяси жұмысын кеңінен өрістетуге, еңбекшілердің тұрмысындағы мәдениетті көтеру, өсіріп-салай-ағарту мекемелерінің ел ішінде тыңғылықты жұмыс істеуін қамтамасыз ету міндетін қойды. Бұл жөнінде біздің ауыл совет қызметкерлері едәуір ұмыстар істеді.

Барлық іс алдын-ала жоспарланып, тар тұрақты комиссиялар арқылы жүргізіледі. Халық сайлаған депутаттар өзін-өзі сайлаушылары алдында істеген жұмыстары жөнінде мезгіл-мезгіл есеп береді. Мұның өзі болған кемшілікті дереу ойып, алда тұрған міндеттерді уақтылы уындау мүмкіншілігін тудырады.

Қазір ауыл совет еңбекшілері Қазақстанның 25 жылдығы атындағы социалистік жарысқа ұштасып, Олар Алматы қаласының Калинин атындағы колхозының ұйымының үндеуін талқылап, ұйымдастырып, шаруашылық жұмыстарын жақсарту жөнінде нақтылы міндеттемелер алды. Тұрақты комиссия мүшелері арасында ауыл-село халқының тұрмысындағы мәдениетті көтеру, майданшылардың үй-ішінің тұрмыстық қажетін өтеу, сөйтіп 45 жасы егіннен мол өнім алу жолының бүкіл халықтық жарысқа аттану мейлінше өріс алды.

Депутат Қадірбаев жолдас басқарған шаруашылық жөніндегі тұрақты комиссияның «Қаратал» колхозындағы істерді қазірдің өзінде бірсыпыра нәтижелі жұмыстар істеді. Онда 70 жастағы колхозшы депутат Тішенбаев жолдас басқаруындағы мол өнімшілер тобының мүшелері өз учаскесіндегі алаңына үш реттен қар тоқтатып, өнімді мөлшерде жергілікті тыңайтқыштар төкті. Қазір бұл звенода агрохимиялық үйірме ұйымдастырылып, онда ытылыс тану ғылымы тақырыптарын тізімдер өткізіліп, лекциялар оқыла-Сол сияқты Жолдыбаев жолдас басқарған мектеп комиссиясының мүшелері алаңдағы жұмыс істеп жүр. Қазір совет жанынан ұйымдастырылған 8 ашу мектебін 50 адам бітіріп шық-Ал, депутат Мұхамеджанова жолдас ұйымдастырған саяси-ағарту жұмыстары жөніндегі комиссия әрбір колхозда оқу үйле

рі мен қызыл мүйіз үйлерін ұйымдастырды. Олар колхозшы шаруалар арасындағы үй-көпшілік жұмысының орталығына айналдырылды. Онда үй-төңірек арқылы колхозшылардың өндірістік кеңесі өткізіліп, алдыңғы қатарлы адамдардың іс тәжірибесі жұртшылық игілігіне айналдырылады. Міне, соның нәтижесінде ауыл совет көлеміндегі колхоздарда себепсіз еңбекке қатыспайтын, бірде-бір колхозшы жоқ.

Алайда істің жайы барлық жерлерде де тап осылай деуге болмайды. Ауыл совет жұмысында әлі де болса көп кемшіліктер бар. Кейбір колхоздардың басшылары, әсіресе «Мәдениет» колхозының председатели Оспанов жолдас сайлаушылардың тілегіне сай жұмыс істей алмай отыр. Колхозда мәдени-көпшілік жұмысы мүлде жоқтың қасы, жыл басынан бері мұнда бірде-бір жыйылыс өткізілмеген. Колхозшылардың тұрмысындағы мәдениетті көтеру жөнінде ешбір іс істелмей отыр. Соның салдарынан бұл колхозда колхозшылардың тұрмысындағы мәдениетін көтеру ісі жақсартылмай келеді.

Ауыл совет жанындағы кейбір тұрақты комиссиялардың председателдері еңбекшілердің тұрмыс қажетін өтеу ісінің бірі—молна жұмысын төртінше көлтіру, денсаулық сақтау үйірмелерінің айтарлықтай жұмыс істеуін қамтамасыз ету жөнінде жеткілікті істер істемей келеді. Мұның өзі әлі де болса саяси-ағарту мекемелерінің тыңғылықты жұмыс атқара алмай отырғандығын көрсетеді.

Турасын айту керек, біз әлі де болса совет атқоміні мәжілістерінде саяси-ағарту мекемелерінің жұмысы туралы колхоз председателдерінің, депутаттардың, сол сияқты тұрақты комиссия председателдерінің баяндамаларын тыңдап, болған кемшіліктерді дереу жою жөнінде жеткілікті басшылық жасай алмай отырмыз.

Сондықтан, ендігі жерде тұрақты комиссиялардың бірқалыпты жұмыс істеуін, сөйтіп олардың еңбекшілердің мүддесі үшін тыңғылықты іс атқаруын қамтамасыз етуіміз керек. Міне сонда ғана қандай да болсын саяси-шаруашылық науқандарды уақтылы орындай аламыз.

Қ. ЖАҚИН,

Ленин ауданындағы Бірлік ауыл советінің председатели.

Соколов ауданы интеллигенциясының жыйылысы

қын арада Соколов ауданының орнында аудан интеллигенциясының жыйылысы болып өтті. Жыйылыста Ал-облысындағы Еңбекші қазақ ауданы пілдерінің үндеуі туралы Гро-олдас баяндама жасады.

Отан соғысы кезінде—деді баян-ы—совет интеллигенциясы өзі-раулық күшінің орасан зор екенін дүние жүзі алдында тағы да бір өйнеселі.

Мінеп және көпшілік-саясиат жұмыс жоғары дәрежеге көтер-шін Қазақ ССР-нің 25 жылдық ме-аттындағы социалистік жарысты-інше өрістетуге, сөйтіп даңқты ме-мәдениет майданында зор табыс-жетумен қарғы алу—біздің әрқай-ың аядайы ісіміз.

Мәдадан кейін жарыс сөз болды. ідің мектеп,—деді Соколов орта-ің директоры Танина жолдас,—ыз үшін нелер-ер-жарек жауынгер-бісілеп шығарды. Біз алдағы уа-

қытта да өзіміздің біліміміз бен барлық күшімізді жас ұрпақтарды коммунистік рухта тәрбиелеу ісіне жұмсаймыз. Колхоздың ауыл шаруашылық жұмыстарына белсене көмектесеміз. Біз қызыл міндет-омелер ала отырып, Налобин мектебін социалистік жарысқа шақырамыз.

Жыйылысқа қатысушылар Қазақ ССР-нің даңқты мерекесіне дейін аудан еңбек-шілері арасында мәдени және саяси-ағар-ту жұмысын кеңінен өрістетуге, егінші колхозшылар арасында дауыстап газет, журналдар, Совет Хабаршы бюросының мәліметтерін үнемі оқын тұруға, соғыс-саяси және шаруашылық тақырыптарда жиі-жиі әңгімелер мен лекциялар өткізу-ге, сол сияқты Қазақстанның 25 жылдық мерекесіне дейін 332 адамның сауатын ашуга, 407 адамның білімін, жоғарыла-туға және басқа бірнеше күрделі жұмыс-тар істеуге міндеттенді.

Жыйылысқа қатысушылар Мамлют ауданының интеллигенциясын социалистік жарысқа шақыру жөнінде бірауыздан қарар қабылдады. Н. ХАМИДУЛЛИН,

Егіске әрбір колхоздың толық әзірленуін қамтамасыз етейік

ЖАСТАР НАҚТЫЛЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР АЛДЫ

Жуырда Мамлют ауданының орталығында ауыл шаруашылығындағы алдыңғы қатарлы жастардың аудандық мәслихаты болды. Мәслихатта көктемгі егіске әзірлену және оны өткізу кезіндегі комсомол-жастардың міндеттері туралы аудандық партия комитетінің секретарі Козик жолдас баяндама жасады. Баяндаманың өзінің баяндамасында жастардың егіске әзірлену, оны өткізу кезіндегі және ауыл шаруашылық егістерінің өнімін арттыру жолындағы міндеттеріне талдап тоқталды.

Баяндамадан кейін, жарыс сөз басталды. Жарыс сөзге шығып сөйлеген Вильямс атындағы МТС-тың тракторшысы С. Янушева жолдас былай деді:

—Мен 1944 жылы өзімнің жолдасым, комсомол мүшесі Урбанов жолдаспен «СТЗ-ПАТИ» тракторында жұмыс істеп, жұмсақ жерге айналдырғанда 927 гектар жер жыртым. Ал тапсырма 500 гектар еді. Қазақстанның 25 жылдығы атындағы социалистік жарысқа ұштасып, біз быйыл осы трактормен кемінде 1000 гектар жер жұмыстауға міндеттенеміз. Тракторымызды қазірдің өзінде жөндеп қойдық. Ол көктемгі дала жұмыстары кезінде жұмысты жақсы сағат механизмімендей атқаратын болады.

«Заветы Ильича» колхозындағы бас-тауын комсомол ұйымының секретарі Қаштанов жолдас комсомол мүшелерінің мал қыметатуда және көктемгі егіске әзірленуде колхозшыларға қандай көмек көрсетіп келе жатқандығын баяндады.

Бір колхоздың керенау басшылары

ПРЕСНОВЕА. (Өз тілшімізден). «Колхоздың егіске әзірлігі қалай»,—деп сұрағанымызда, «Красное знамя» колхозының председатели Уричев жолдас:

—Тұқым дайын, 150 өгіз бен 39 ат күтімге қойылды,—деп өкі сөздің басын құрады да күмілжіп қалды. Істің жайымен таныса көлсек, күмілжісе күмілжігендей екен.

Өйткені колхоз аудандағы іргелері колхоздың бірінен саналады. Мұнда жас өспірімдерді қоспағанда, еңбекке жарайтын 446 адам бар. Колхоз шаруашылығы 6 бригадала бөлінген. Быйыл мұнда 2000 гектардан аса алаңға егін егілмек. Бұл үшін 2724 центнер тұқым күйылған еді. Бірақ осының әлі күнге дейін 924 центнері ғана тазартылды.

Жоспар бойынша 900 гектар егіс алаңына қар тоқтатылуға тиіс еді. 3 егін бригадасына 150 гектар қар тоқтату керек болса, бригадир Плишков жолдас бірде-бір гектарға қар тоқтатылуын қамтамасыз етпеді. Донатин жолдастың басқаруындағы № 4 бригада да 50 гектарға ғана қар тоқтатылды. Істің жайы басқа бригадаларда да осындай. Міне осының салдарынан қар тоқтатылған алаңның көлемі 500 гектарға өрең жетеді.

Колхоз председатели Уричев жолдас аудандық жер-бөліміне, аудандық атқомге және аудандық партия комитетіне «жағ-

Комсомол мүшесі Никитина,—деді ол,—жұмыс малдарының күтімін тікелей өз қолына алды. Ол жұмыс малдарын уақытында күтіп, суарады. Оның қарауындағы өгіздердің қоны әсіресе, соңғы кезде анағұрлым жақсарды.

«Инструкция» колхозындағы мол өнімшілер звеносының бастығы Афанасьев жолдас өзінің сөзінде: «Звеномыз быйыл егіннің әрбір гектарынан кемінде 30 центнер өнім алуға міндеттенді. Звено мүшелері белгіленген егіс учаскесіне қар тоқтатып, жергілікті тыңайтқыштар төкті. Қар көтісімен егіс алаңын шөп-шаламнан тазартамыз. Жер өндеуде Агротехника шараларын ойдағыдай қолданамыз» деді.

Жарыс сөзге Интернационал МТС-ның тракторшысы Лукаченко, звено бастығы Воробьева, «Свободный труд» колхозындағы комсомол ұйымының секретарі Лукачева және «Красная нива» колхозындағы комсомол ұйымының секретарі Назарова жолдастар шығып сөйледі. Олар комсомол мүшелерінің колхоз өндірісінде жай аямай жұмыс істегенін және Қазақстанның 25 жылдығына лайықты тартулар әзірлейтінін білдірді.

Сонымен ауыл шаруашылығының таңдаулылары республикамыздың 25 жылдығы атындағы социалистік жарысқа ұштасып, өздеріне ұлғайтылған міндеттемелер алды. Бұл міндеттемелерді мұаттисіз орындау жөнінде Соколов ауданының комсомол-жастары социалистік жарысқа шақырды.

М. ХОЛЦІН.

дайды жақсартамыз» деп бірнеше рет үнде берген болатын. Бірақ құрғақ үндеген әлі нәтиже шықпай отыр.

Мұның сырғы—колхозда еңбек тәртібін ботімен жібергендігіне болып отыр. Бұған кім кінәді? Өрине, колхоз басшылары кінәлі. Өйткені еңбек тәртібінің бәсеңдеуіне олардың өздері себепкер болды. демек, колхоз басшыларының жақын туыстары колхозда мүлде жұмыс істемейді.

Мәселен, № 3 бригаданың бригадирі Плишков жолдастың әйелі Мария, қарындасы Зинаида, № 2 бригадирі Колачев жолдастың әйелі Пелагия және туысы Екатерина 1945 жылдың басынан бері шыбық басын сындырған емес. Осы сияқты жолдастар да колхозшы деген атаққа текке не болып жүр.

Турасын айту керек, бұл колхозға аудан ұйымдарының өкілдері үнемі келіп тұрады. Бірақ олар әлі күнге 1800 центнер егіс тұқымның тазартылып, егістік санаға жеткізілуіне назар аудармай, ат үстінен кете барады.

Аудан басшылары ендігі жерде «Красное знамя» колхозындағы істің барысын көп жете шұғылданып, ондағы жолсыздықтарды дереу жою үшін шара қолдануға тиіс.

Б. ЕЛЕУСІЗОВ

Егіске тыңғылықты әзірленуде

«Красное село» колхозының мүшелері (Соколов ауданы) соғыс жылдары төртінші көктем егісіне тыңғылықты әзірленуде. Олар барлық құрал-саймандарды жөндеді, тұқымды егістік санаға жеткізді. Қазір егіс алаңдарына жергілікті тыңайтқыштар тасылып жатыр.

Бұл колхоздың мүшелері Алматы облысындағы Калинин атындағы колхоз мүшелерінің үндеуін қолдай отырып, көпшілік

«Большевик» колхозының колхозшылары социалистік жарысқа шақырды, сөйтіп егіс жұмысы басталғанға дейін жұмыс малдарын тыландыруға, егісті 10 күн ішінде өгізуге және дәнді егістің әрбір гектарынан кемінде 9 центнер, майлы егістен 7 центнер өнім алуға үнде берді.

ПАРТИЯ ТҮРМЫСЫ

Жергілікті советтегі тұрақты комиссиялардың жұмысын жақсартамыз

ҚК(Б)П Орталық Комитетінің XII пленумы мен облыстық VII партия конференциясы әрбір партия, совет және комсомол ұйымдарының алдына көпшілік-саяси жұмысын көңінен өрістетуге, еңбекшілердің тұрмысындағы мәдениетті көтеру, өсіріп-саяси-ағарту мекемелерінің елімізде тыңғылықты жұмыс істеуін қамтамасыз ету міндетін қойды. Бұл жөнінде біздің ауыл совет қызметкерлері едәуір ұмыстар істеді.

Барлық іс алдын-ала жоспарланып, қар тұрақты комиссиялар арқылы жүргізілді. Халық сайлаған депутаттар өзін-өзі сайлаушылары алдында істеген жұмыстары жөнінде мезгіл-мезгіл есеп беріп, мұның өзі болған кемшілікті дереу ойып, алда тұрған міндеттерді уақтылы орындау мүмкіншілігін тугызды.

Қазір ауыл совет еңбекшілері Қазақстанның 25 жылдығы атындағы социалистік жарысқа ұшасты. Олар Алматы облысындағы Калинин атындағы колхозының ұйымының үндеуін талқылап, ауыл шаруашылық жұмыстарын жақсарту жөнінде нақтылы міндеттемелер алды. Тұрақты комиссия мүшелері арасында ауыл-село халқының тұрмысындағы мәдениетті көтеру, майданшылардың үй-ішінің тұрмыстық қажетін өтеу, сойтіп 45 жылы өгінен мол өнім алу жолының бүкіл халықтық жорыққа аттану мейлінше өріс алды.

Депутат Қадірбаев жолдас басқарған шаруашылығы жөніндегі тұрақты комиссияның «Қаратал» колхозындағы істері қазірдің өзінде бірсыпыра нәтижелі жұмыстар істеді. Онда 70 жастағы колхозшы депутат Тінәбаев жолдас басқаруындағы мол өнімшілер тобының мүшелері өз учаскесіндегі алаңына үш реттен қар тоқтатып, ылықты мөлшерде жергілікті тыңайтқыштар төкті. Қазір бұл звенода агротехник үйірме ұйымдастырылып, онда ытымыс тану ғылыми тақырыптарын нәтижелер өткізіліп, лекциялар оқыла-Сол сыяқты Жолдыбаев жолдас басқарған мектеп комиссиясының мүшелері алаңдағы жұмыс істеп жүр. Қазір совет жанынан ұйымдастырылған 8 ашу мектебін 50 адам бітіріп шық-Ал депутат Мұхамеджанова жолдас орган саяси-ағарту жұмыстары жөніндегі комиссия әрбір колхозда оқу үйле

рі мен қызыл мүйіз үйлерін ұйымдастырды. Олар колхозшы шаруалар арасындағы үгіт-көпшілік жұмысының орталығына айналдырылды. Онда үгітшілер арқылы колхозшылардың өндірістік кеңесі өткізіліп, алдыңғы қатарлы адамдардың іс тәжірибесі жұртшылық игілігіне айналдырылады. Міне, соның нәтижесінде ауыл совет көлеміндегі колхоздарда себепсіз еңбекке қатыспайтын, бірде-бір колхозшы жоқ.

Алайда істің жайы барлық жерлерде де тап осылай деуге болмайды. Ауыл совет жұмысында әлі де болса көп кемшіліктер бар. Кейбір колхоздардың басшылары, әсіресе «Мәдениет» колхозының председатели Оспанов жолдас сайлаушылардың тілегіне сай жұмыс істей алмай отыр. Колхозда мәдени-көпшілік жұмысы мүлде жоқтың қасы, жыл басынан бері мұнда бірде-бір жыйылыс өткізілмеген. Колхозшылардың тұрмысындағы мәдениетті көтеру жөнінде ешбір іс істемей отыр. Соның салдарынан бұл колхозда колхозшылардың тұрмысындағы мәдениетін көтеру ісі жақсартылмай келеді.

Ауыл совет жанындағы кейбір тұрақты комиссиялардың председателдері еңбекшілердің тұрмыс қажетін өтеу ісінің бірі—молна жұмысын тәртіпке келтіру, денсаулық сақтау үйірмелерінің айтарлықтай жұмыс істеуін қамтамасыз ету жөнінде жеткілікті істер істемей келеді. Мұның өзі әлі де болса саяси-ағарту мекемелерінің тыңғылықты жұмыс атқара алмай отырғандығын көрсетеді.

Турасын айту керек, біз әлі де болса совет атқарушы органдарында саяси-ағарту мекемелерінің жұмысы туралы колхоз председателдерінің, депутаттардың, сол сыяқты тұрақты комиссия председателдерінің баяндамаларын тыңдап, болған кемшіліктерді дереу жою жөнінде жеткілікті басшылық жасай алмай отырмыз.

Сондықтан, ендігі жерде тұрақты комиссиялардың бірқалыпты жұмыс істеуін, сойтіп олардың еңбекшілердің мүддесі үшін тыңғылықты іс атқаруын қамтамасыз етуіміз керек. Міне сонда ғана қап-тай да болса саяси-шаруашылық науқандарды уақтылы орындай аламыз.

Қ. ЖАҚИН,

Ленин ауданындағы Бірлік ауыл советінің председатели.

Соколов ауданы интеллигенциясының жыйылысы

қын арада Соколов ауданының орнында аудан интеллигенциясының жыйылысы болып өтті. Жыйылыста Ал-облысындағы Еңбекші қазақ ауданы шілерінің үндеуі туралы Горо-олдас баяндама жасады.

Отан соғысы кезінде,—деді баян-ы,—совет интеллигенциясы өзі-раулық күшінің орасан зор екенін дүние жүзі алдында тағы да бір-йнеселді.

инет және көпшілік-саясиат жұмы-жогары дәрежеге көтере-шін Қазақ ССР-нің 25 жылдық ме-атындағы социалистік жарысты-інше өрістетуге, сойтіп даңқты ме-мәдениет майданында зор табыс-жетумен қарем алу—біздің әрқай-ың алдымыз ісіміз.

амадан кейін жарыс сөз болды. ідің мектеп,—деді Соколов орта-нің директоры Танина жолдас,—із үшін нелер-ермүрек жауынгер-обиеп шығарды. Біз алдағы уа-

қытта да өзіміздің біліміміз бен барлық күшімізді жас ұрпақтарды коммунистік рухта тәрбиелеу ісіне жұмсаймыз. Колхоздың ауыл шаруашылық жұмыстарына белсене көмектесеміз. Біз нақтылы міндеттемелер ала отырып, Налобин мектебін социалистік жарысқа шақырамыз.

Жыйылысқа қатысушылар Қазақ ССР-нің даңқты мерекесіне дейін аудан еңбекшілері арасында мәдени және саяси-ағарту жұмысын көңінен өрістетуге, егінші колхозшылар арасында дауыстап газет, журналдар, Совет Хабаршы бюросының мәліметтерін үнемі оқып тұруға, соғыс-саяси және шаруашылық тақырыптарда жиі-жиі әңгімелер мен лекциялар өткізуге, сол сыяқты Қазақстанның 25 жылдық мерекесіне дейін 332 адамның сауатын ашуға, 407 адамның білімін, жоғарыла-туға және басқа бірнеше күрделі жұмыс-тар істеуге міндеттенді.

Жыйылысқа қатысушылар Мамлют ауданының интеллигенциясын социалистік жарысқа шақыру жөнінде бірауыздан қарар қабылдады. Н. ХАМИДУЛЛИН.

Егіске әрбір колхоздың толық әзірленуін қамтамасыз етейік

ЖАСТАР НАҚТЫЛЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР АЛДЫ

Жуырда Мамлют ауданының орталығында ауыл шаруашылығындағы алдыңғы қатарлы жастардың аудандық мәслихаты болды. Мәслихатта көктемгі егіске әзірлену және оны өткізу кезіндегі комсомол-жастардың міндеттері туралы аудандық партия комитетінің секретарі Козик жолдас баяндама жасады. Баяндаманы өзінің баяндамасында жастардың егіске әзірлену, оны өткізу кезіндегі және ауыл шаруашылық егістерінің өнімін арттыру жолындағы міндеттеріне талдап тоқталды.

Баяндамадан кейін, жарыс сөз басталды. Жарыс сөзге шығып сөйлеген Вильямс атындағы МТС-тың тракторшысы С. Янушева жолдас былай деді:

—Мен 1944 жылы өзімнің жолдасым, комсомол мүшесі Урбанов жолдаспен «СТЗ-НАТИ» тракторында жұмыс істеп, жұмсақ жерге айналдырғанда 927 гектар жер жыртып. Ал тапсырма 500 гектар еді. Қазақстанның 25 жылдығы атындағы социалистік жарысқа ұшастып, біз былай осы трактормен кемінде 1000 гектар жер жұмыстауға міндеттенеміз. Тракторымызды қазірдің өзінде жөндеп қойдық. Ол көктемгі дала жұмыстары кезінде жұмысты жылсы сағат механизмімендей атқаратын болады.

«Заветы Ильича» колхозындағы басқарушы комсомол ұйымының секретарі Қаштанов жолдас комсомол мүшелерінің мал қыстатуда және көктемгі егіске әзірленуде колхозшыларға қандай көмек көрсетіп келе жатқандығын баяндады.

Бір колхоздың керенау басшылары

ПРЕСНОВА. (Өз тілшімізден). «Колхоздың егіске әзірлігі қалай»,—деп сұрағанымызда, «Красное знамя» колхозының председатели Уричев жолдас:

—Тұқым дайын, 150 өгіз бен 39 ат күтімге қойылды,—деп екі сөздің басын құрады да күмілжіп қалды. Істің жайымен таныса көлсек, күмілжісе күмілжігендей екен.

Өйткені колхоз аудандағы іргелері колхоздың бірінен саналады. Мұнда жас өспірімдерді қоспағанда, еңбекке жарайтын 446 адам бар. Колхоз шаруашылығы 6 бригадала бөлінген. Быыл мұнда 2000 гектардан аса алаңға егін егілмек. Бұл үшін 2724 центнер тұқым құйылған еді. Бірақ осының әлі күнге дейін 924 центнері ғана тазартылды.

Жоспар бойынша 900 гектар егіс алаңына қар тоқтатылуға тиіс еді. 3 егін бригадасына 150 гектар қар тоқтату керек болса, бригадир Плишков жолдас бірде-бір гектарға қар тоқтатылуын қамтамасыз етпейді. Лопатин жолдас басақаруындағы № 4 бригада да 50 гектарға ғана қар тоқтатылды. Істің жайы басқа бригадаларда да осындай. Міне осының салдарынан қар тоқтатылған алаңның көлемі 500 гектарға әрең жетеді.

Колхоз председатели Уричев жолдас аудандық жер-бөліміне, аудандық атқомге және аудандық партия комитетіне «жағ-

Комсомол мүшесі Никитина,—деді ол,—жұмыс малдарының күтімін тікелей өз қолына алды. Ол жұмыс малдарын уақытында күтіп, суарады. Оның қарауындағы өгіздердің қоңы әресе, соңғы кезде анағұрлым жақсарды.

«Инструкция» колхозындағы мол өнімшілер звеносының бастығы Афанасьева жолдас өзінің сөзінде: «Звеномыз быыл өгішнің әрбір гектарынан кемінде 30 центнер өнім алуға міндеттенді. Звено мүшелері белгіленген егіс учаскесіне қар тоқтатып, жергілікті тыңайтқыштар төкті. Қар көтісімен егіс алаңын шөл-шаламнан тазартамыз. Жер өндеуде Агротехника шараларын ойдағыдай қолданамыз» деді. Жарыс сөзге Интернационал МТС-ның тракторшысы Лукаченко, звено бастығы Воробьева, «Свободный труд» колхозындағы комсомол ұйымының секретарі Лукачева және «Красная нива» колхозындағы комсомол ұйымының секретарі Назарова жолдасар шығып сөйледі. Олар комсомол мүшелерінің колхоз өндірісінде жай аямай жұмыс істегенін және Қазақстанның 25 жылдығына лайықты тартулар әзірлейтінін білдірді.

Сонымен ауыл шаруашылығының таңдаулылары республикамыздың 25 жылдығы атындағы социалистік жарысқа ұшастып, өздеріне ұлғайтылған міндеттер алды. Бұл міндеттемелерді мұнтіксіз орындау жөнінде Соколов ауданының комсомол-жастарын социалистік жарысқа шақырды.

М. ХОЛДИН.

дайды жақсартамыз» деп бірнеше рет уәде берген болатын. Бірақ құрғақ хө-кеден әлі нәтиже шықпай отыр.

Мұның сыры—колхозда еңбек тәртібін бөтімен жібергендігіне болып отыр. Бұған кім кінәді? Әрине, колхоз басшыла-ры кінәлі. Өйткені еңбек тәртібінің басаң-деуіне олардың өздері себепкер болды, демк, колхоз басшыларының жақын-туыстары колхозда мүлде жұмыс істе-мейді.

Мәселен, № 3 бригаданың бригадирі Плишков жолдас бастығы Мария, қарын-дасы Зинаида, № 2 бригадирі Колачев жолдас бастығы Пелагия және туысы Екатерина 1945 жылдың басынан бері шыбық басын сындырған өлсе. Осы сыяк-ты жолдасар да колхозшы деген атаққа текке ие болып жүр.

Турасын айту керек, бұл колхозға ау-дан ұйымдарының өкілдері уәде бері-ліп тұрады. Бірақ олар әлі күнге 1800 центнер егіс тұқымның тазартылып, егістік санаға жеткізілуіне назар аудар-май, ат үстінен кете барады.

Аудан басшылары ендігі жерде «Крас-ное знамя» колхозындағы істің барысы мен жете шұғылданып, ондағы жөнде-лықтарды дереу жою үшін шара қолда-нуға тиіс.

Б. ЕЛЕУСІЗОВ

Егіске тыңғылықты әзірленуде

«Красное село» колхозының мүшелері (Соколов ауданы) соғыс жылының төртін-ші көктем өгісіне тыңғылықты әзірлену-де. Олар барлық құрал-саймандарды жөндеді, тұқымды егістік санаға жеткіз-ді. Қазір егіс алаңдарына жергілікті ты-ңайтқыштар тасылып жатыр.

Бұл колхоздың мүшелері Алматы облы-сындағы Калинин атындағы колхоз мүше-лерінің үндеуін қолдай отырып, көпшілік

«Большевик» колхозының колхозшыла-рын социалистік жарысқа шақырды, сөй-тіп егіс жұмысы басталғанға дейін жұ-мыс малдарын тиялқылауға, егісті 10 күн ішінде өткізуге және дәнді егістің әрбір гектарынан кемінде 9 центнер, май-лы егістен 7 центнер өнім алуға уәде-берді.

ОҚУ ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫН ЖАҚСАРТАЙЫҚ

(Халық-ағарту қызметкерлерінің облыстық мәслихаты)

андық оқу бөлімі меңгерушілерінің, мектеп директорларының және ауыл комсомол комитеттерінің мектептегі секретарларының облыстық мәслихат болып өтті. Мәслихатта Одақтық Комиссарлары советінің 1944 жылғы 21 жұлдыздың қаулысын орындауы туралы және ҚК(б)П облыс комитетінің 1944 жылғы 27 декабрь облыс мектептерін 1945-1946 оқу жылына әзірлеу туралы қаулысын у жөнінде мәселелер қаралды.

тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша облыстық партия комитетінің мектептегі меңгерушісі Присич жолдасқа жасады.

Облыстық Халық Комиссарлары Советінің мектептерде оқу сапасын жақсарту облыстық партия комитетінің мектептерінде оқу-тәрбие жұмысын жақсарту жөніндегі қаулы жүйеге асыру нәтижесінде, мектептерінде соңғы кезде оқу сапасы арта түсті. Облыста қосымша оның ішінде 11 қазақ мектебі. Бұдан бұрын басқа мекемелерінің арасында болып келген 25 мектептерге қайтарылып берілді. Әр үшін жаңадан 27 жатақхана ашылды. 1945 жылдың 1 жұлдызына балалардың 14902 аяқ киімі. Мектептердегі оқушылар саны артты.

А. Кошаров, Совет, Полудень, Легион аудандарында және Петропавл қаласында оқу жұмысын қолға ісі ойдағыдай болмай. Бұл аудандарда бірінші жарты жылы 1715 бала оқуға тартылмады, ал екінші сепенсіз мектепті тастады. Облыстағы 40267 оқушының абақты үлгісіне. Мұның барлығы мектептерде оқу-ағарту және тәрбиесінің жоғары дәрежеде болғандығын ыспаттайды.

Е. Жолдас облыс мектептерінің жұмысын жақсартудағы міндеттерін атап өтті.

Мадам кейін жарыс сөз басталғандықтан оқу бөліміндегі әдіс үйінің Сәйтбеков жолдас мәслихатқа назарын қазақ мектептерінде оқу тәрбие жұмысы-

ның ойдағыдай болмай, отырғандығына аударды. Аудандық оқу бөлімдерінің қызметкерлері қазақ тілін білмейтіндіктерін еске ұстап, ауылдық жерлердегі қазақ мектептеріне көңіл бөлмейді. Міне осының салдарынан 4 және 7 кластардың жұмыстары Одақтық Халық Комиссарлары Советінің қаулысында атап көрсетілген ереже бойынша өмтиханның өтуге мүмкіншілік ала алмайды.

Жарыс сөзге шығып сөйлеген жолдас оқытушылардың тұрмыстық хажетін өтеу мәселесі ойдағыдай болмай отырғандығына тоқталды.

Оқытушылар, — деді Ленин ауданындағы Явленка орта мектебінің директоры Русских жолдас, — азық-түлікпен қамтамасыз етілмейді. Біз осы уақытқа дейін 1944 жылғы декабрь айына тиісті азық-түлікті алмадық. Ал февраль айына дейін тиісті азық-түліктің жартысын ғана алдық. Оқытушылардың тұрмыс жағдайына бұл сыяқты жауапсыз қараушылық, мектептерде оқу-тәрбие жұмысының бәсеңдеуіне әкеп соқпай қоймайды.

— Аудан басшылары, — деді Совет ауданындағы Смирново орта мектебінің оқу ісін басқарушысы Ним жолдас, — мектептерге келмейді, олар оқытушылардың тұрмыс хажетін өтеу мәселесімен аз шұғылданады. Сондай-ақ, мектептерде оқу-тәрбие жұмысының барысын егжей-тегжейіне дейін білуді өздеріне жат іс деп санайды. Мен осы мектепте 3 жылдан бері қызмет істеп келемін. Бірақ осы мерзім ішінде аудандық совет атқарушы органдарының председатели Комовалов жолдасдың мектепке келіп, оқытушылармен әңгімелескенін көрген емеспін.

Жарыс сөзге шығып сөйлеген қаладағы орта мектептің директоры Гитченко және Қызыл орта мектебінің директоры Егоровта тағы басқа жолдастар да оқытушыларға тиісті қамқорлық жасалмай отырғандығын анық деректермен ыспаттады. Булаев аудандық комсомол комитетінің секретарі Кислицина, облыстық комсомол комитетінің мектеп жөніндегі секретарі Фуглева жолдастар мектептердегі комсомол және пионер ұйымдары жұмы-

сының жөнге қойылмай келе жатқандығын айтты.

Облыстық оқу бөлімінің мектеп жөніндегі инспекторы Журба жолдас ауыл-село жастарының кешкі мектебін ұйымдастыру жөнінде бағалы ұсыныс жасады. Қазір алдын-ала жасалған жоспар бойынша, кешкі мектептерде 1080 адам орнына, бар болғаны 206 адам ғана оқып жүр. Ауыл-село жастарын кешкі мектептерге тарту, кешкі мектептердің жұмысын мейлінше жақсарту — ағарту мекемелерінің өздеріне тән әрі абройлы ісі. Бұл істе ағарту мекемелеріне аудан және колхоз басшылары тығыздықты көмектесулері керек болады.

Жарыс сөзге шығып сөйлеген Булаев аудандық оқу бөлімінің меңгерушісі Салимұхамбетов жолдас облыстық оқу бөлімінің сылдыр басшылығын қатты сынға алды. — Бізге, — деді ол, — облыстық оқу бөлімі 5 айлық оқытушылар күресіне төрт қазақ оқытушысын жіберуді тапсырды. Ал олардың қазіргі тұрмыс жағдайы бұдан көрі жақсартылмаса, олардың оқуды тастап кетуі кездейсоқ іс емес. Мен орыс оқытушылар училищесі жанындағы қазақ мектептері үшін оқытушылар дайындайтын сырттан оқу бөлімін ашу жөнінде ұсыныс жасар едім.

Бұл тәртібіндегі екінші мәселе бойынша облыстық оқу бөлімінің меңгерушісі Бессе жолдас баяндама жасады. Баяндамадан кейін, Совет аудандық оқу бөлімінің меңгерушісі Иванова, Мамлют аудандық оқу бөлімінің меңгерушісі Данильченко, қаладағы мектептердің директорлары Дәулеткиелдиева, Сәрсенова тағы басқа жолдастар жарыс сөз сөйледі.

Мәслихаттың жұмысына Қазақстан Орталық Партия Комитеті мектеп бөлімінің меңгерушісі Неділбаев, Қазақ ССР Оқу Халық Комиссариатының әдісі-инспекторы Дауылбаев, ҚК(б)П Орталық Комитетінің Әкімі Шамшина, облыстық партия комитеті үгіт-насихат бөлімі меңгерушісінің орынбасары Ақылбаев жолдастар қатысты.

ген сөздерді сөйлем сайын кездестіруге болар еді.

Қысқасын айтқанда, газеттің сөйлем құрылысы нашар, көтерілген мәселені ақырына дейін талдау жоқтың қасы, ал редакциядағылар сөзге «сараң». «Төзімсіз кемшіліктерге төзіп келеді» деген сөйлемдер («Көлімбет» колхозындағы «Жайбара қаттылық» деген хабарда) екі-үш рет қайталау редакциядағыларға танық болған мен газет оқушыларға таңсық емес.

Редактор Иманжанова жолдас кейбір орыс сөздерін қазақшаға аударуды міндетті түрде емес, — деп есептесе керек. Өйтпесе «ремонттап», «пленге алды», «пландары» деген сөздерді «жөндеп», «қолға түсірді», «табан тірейтін бекінісі» деп қазақшаға аударуға болмады ма? «Вооружение» деген сөзді «құрал-саймандар» деп аудару редактор жолдасдың жауапсыздығы ма, әлде сауатсыздығы ма?

ТУЗЕТУ

Совет Халық бұросының 24 марттағы ұрыстар мәліметі ресми бөлімінің 5-августының соңғы сөйлемі «Душман тек

Батыс Европадағы соғыс қыймылдары

ЛОНДОН, 1 апрель. (ТАСС) Одақтастардың Европадағы әскерлерінің жоғарғы командованиясы штабының хабарында былай делінген: Одақтастар әскерлері Рурдан солтүстікке қарай алға басуда болды және шабуылдың қарқынды бәсеңдеген жоқ. Кейбір танк отрядтары 31 мартта 24 километрден аса алға басты. Боркеннің солтүстік жағында одақтастар әскерлері Штадлонды алып, бұл қаланың сыртына қарай сәуір алға басты.

Одақтастардың танк отрядтары жаудың жау әскерлері мен танктерінің қатты қарсылығын жеңе отырып, Падерборнның оңтүстік жағында ұрыстар жүргізуде. Мұның оңтүстік-шығыс жағында одақтастардың танк бөлімдері 29 километрлік жорық жасап, Барбургке жетті. Кассельдің оңтүстік-батыс жағында одақтастар әскерлері Бергхаймді және Эдер өзеніндегі понтондарды алды. Солтүстік бағытта шабуыл жасаушы танк отрядтары 56 километр алға басып, Кассельдің оңтүстік жағында 8 километр жердегі қыстаққа жетті. Лаутербактың солтүстік-шығыс жағына қарай 37 километр алға басқан одақтастардың танк отрядтары Герсфельдтің оңтүстік жағындағы пунктке жетті. Одақтастар әскерлері Ашаффенбургтің оңтүстік жағында Майн өзенінің шығыс жағына қарай шамамен алғанда 10 километр алға басты. Шығыс бағытта танк отрядтары 40 километр алға басып, Рейннің шығыс жағында 96 километрден аса жерде, Майн өзенінің жоғарғы шеніндегі Борнбургтан 10 километр жердегі пунктке жетті.

Шнейдердің оңтүстік жағында одақтастар әскерлері ұзба бойына 16 километрлік майдада Рейн өзенінен өтті. Бұл отрядтар Токенхольмда Мангейм ауданынан оңтүстік-шығыс бағытта алға басқан одақтастар әскерлерімен қосылды.

30 мартта одақтастар әскерлері жаудан 19166 адам қолға түсірді.

Америка әскерлерінің Рюкю аралдарына келіп түсуі

ЛОНДОН, 1 апрель. (ТАСС). Рейтер агенттігінің хабары бойынша, Рюкю аралдары ауданында қыймыл жасаушы Америка әскерлері бұл аралдардың ішіндегі әңгірлерінің бірі — Окинава аралына келіп түскен. Американың жаңадан құрылған 10-армиясы зор көлемді десант қыймылдарын жүзеге асырды. Окинава аралы Кюсю аралының оңтүстік-батыс жағында 325 километр жерде.

АҚШтың Тынық мұхиттағы флотының бас қолбасшысы адмирал Нимицтің хабарында былай делінген: бұл ұрыс қыймылы Тынық мұхиттағы барлық соғыстар кезінде аса ірі ұрыс қыймылдарының бірі болды. Ұрыс қыймылдары жоспар бойынша жүргізілуде. Аралдың батыс жақ жағалауында десант қыймылдары жүргізіліп жатыр. Бұл ұрыс қыймылдарына аса ірі әскандра жәрдем беруде.

ТОКИО, 1 Апрель. (ТАСС). Окинава аралы ауданында қыймыл жасаушы Америка қарулы күштері бөлімінің 31 мартта таңертең Камиямадзима, Масэзима аралдарында (Окинава аралы маңында) десант қыймылдарын бастағандығын бүгін Жапон ставкасы жариялады. 1 апрельде таңертең Американың негізгі қарулы күштері Окинава аралының оңтүстік бөлегінде десант қыймылдарын жүргізе бастады.

Соңғы почтадан

ауапсыздық па, сауатсыздық па?

Мәда Совет аудандық партия комитетінің аудандық совет атқарушы органдарының еңбектерінің (жауапты Иманжанова жолдас) 24 мартына жатыр. Бұл газет соңғы келгендіктен, аудан өмірінде негізгі оқиғаны білгіміз келіп, «Көк» деген бас мақаладан бастап, аяғына дейін оқып шықтық. Ізге мұны оқып шығу оңай емес. Өйткені әр мақаланы оқып отырып, қырық жығылғандай тап болдық.

Қаланы алайық. Мұның тақымы, әрі дер кезінде көтерілген. Одан «... Кеңес», «Сартомар», «Баланды», «Қызылжар», «Жаңақоныс» колхоздары да тіске керекті ауыл шаруашылықтарын сапалы түрде аяқтап, тұқымды тазартып болды». Мінезі сөйлемді кездестірдік. Бұл ауыл шаруашылық саймандарын рде жөндеген бе, я мүлдем құр

тып жіберген бе? Мұның өзі редакциядағы жолдастарға да шүбәлілеу болар.

Екіншіден бұл сөйлем керінен колхоз басшыларын тоқмейілушілікке итермелей ме? Демек, «Совет» колхозында өміс тұқымын әзірлеу, оны егістік сапаға келтізу жөні нашар екендігін редакциядағылар білмегенмен басқалар біледі ғой.

Осы бас мақаланың екінші бағанасында: «... қолда бар тұқымның өзі нақтылы тазартылып, кондициядан өткен жоқ» деген сөйлем бар. Бұл сөйлемдегі «нақтылы» немесе «кондициядан» деген сөздерге көңіл болсын. «Құсәйіпова жолдас ол жоспар бойынша жұмыс жүргізбей нәтижесінде» (2-бет, «Волжан комитеті тез арада жойылысы» деп хабарда) деген сөзбен не түсінуге болады?

«Социалистік Еңбек» газетінің бұл сөзінің аяғына дейін талдасаң, талай жұмбақтарға қарық болар едік. Бірақ оның бәрін тоқталып жатудың хажеті жоқ. Сөйтсе де газет бетінен «алып», «сөйлем», «отырып», «салып», «етіп», «шақырып» деген